

Herijking effecten en indicatoren in de P&C-cyclus

Datum: 9 juli 2010

Aanleiding:

In de vorige collegeperiode was het gebruik van indicatoren van de indicatoren in de P&C-cyclus nog sterk in ontwikkeling. Hierdoor werden regelmatig indicatoren aangepast, waardoor de trend van de scores soms niet meer te volgen was.

In 2008 heeft de rekenkamercommissie in haar onderzoek naar de programmabegroting geadviseerd de gemeentelijke ambitie concreet uit te spreken en te vertalen in te behalen streefwaarden voor de maatschappelijke effecten.

Naar aanleiding hiervan werd afgesproken:

- De effecten en indicatoren gedurende de collegeperiode niet aan te passen.
- Bij de nieuwe collegeperiode de effecten en indicatoren te herijken.
- Hierbij de raad te betrekken.

In deze notitie wordt ingegaan op de herijking van de indicatoren. Allereerst wordt de plaats en functie van de indicatoren in de planning en controlcyclus besproken. Vervolgens wordt ingegaan op de criteria waaraan indicatoren voor de programmabegroting zouden moeten voldoen. Tot slot wordt het proces om tot een vernieuwde set indicatoren (het goede laten we zeker staan) te komen beschreven en wordt ook aangegeven wat de verwachtingen zijn van de bespreking van de indicatoren met de commissie MO&E.

Plaats en functie indicatoren in de planning en control cyclus:

Om te kunnen afbakenen wat de indicatoren wel en niet zouden moeten zijn is het belangrijk om te kijken welke plek zij in de planning en control cyclus in nemen. De indicatoren die nu ter discussie staan komen terug in de programmabegroting.

In de programmabegroting wordt per programma de budgetten en investeringen vastgesteld. Ook worden de belangrijkste prestaties en (project)resultaten beschreven die met die middelen behaald moeten worden. Dit betekent kort samengevat dat in de programmabegroting aan de orde komt:

1. Welke effecten willen we bereiken? Geoperationaliseerd door indicatoren en streefwaarden, beschreven in het meerjarenbeleidperspectief.
2. Wat doen we er voor? Hier worden concrete projecten die beleidsstappen en -uitvoering aangeven benoemd.
3. Wat mag het kosten? Tot slot worden de middelen die we inzetten voor de beleidsstappen en -uitvoering met eventuele ombuigingen aangegeven.

De indicatoren waar we nu op inzetten zijn deze die vallen onder 1, indicatoren met streefwaarden zodat we door de tijd heen kunnen zeggen dat doelen bereikt worden. Dit betekent tegelijkertijd dat het door de Gemeente Helmond beïnvloedbare doelen moeten zijn waar het College haar verantwoordelijkheid voor kan nemen. Anders krijg je zoals in de afgelopen periode als doel *terugdringen van de werkloosheid* met als streefwaarden de werkloosheid in 2010 te beperken tot 6,6%. En dan blijken factoren waarop je als gemeente weinig invloed hebt (zoals de economische crisis) een veel grotere invloed te hebben dan wat je met het beleid kan bereiken.

De programmabegroting is niet het enige boekwerk waar we effecten en indicatoren tegenkomen. In beleidsnota's waarin beleid veel voor een langere periode wordt vastgesteld kunnen ook effecten en indicatoren opgenomen worden. Een beleidsnota geeft de mogelijkheid om in meer detail de indicatoren uit te werken waarmee we het effect van het gevoerde beleid willen volgen. De programmabegroting moet toch meer op hoofdlijnen blijven.

De Nota "*Hoe staat Helmond er voor*" die jaarlijks wordt gemaakt ter ondersteuning van de besluitvorming rond de voorjaarsnota. Naast de indicatoren uit de programmabegroting wordt hier een bredere en meer strategische schets van de ontwikkeling van Helmond gegeven worden. Het hier boven genoemde voorbeeld van werkloosheid past daar prima in.

Criteria voor indicatoren in de programmabegroting:

Voor de herijking van de indicatoren zijn met het college de volgende criteria afgesproken

1. Beleidsrelevant: Effecten en indicatoren moeten een goede weergave zijn van het geldend beleid en de doelen van het college.

Dit leidt tot een totaal van effecten en indicatoren die aansluit op bestaand beleid en het coalitieprogramma. Voor de effecten en indicatoren zoals die voor 2010 in de programmabegroting staan is gecontroleerd of zij het bestaand beleid goed afdekken. Dit heeft geleid tot een beperkt aantal bijstellingen:

Aanvullend hierop is nog de check gedaan worden of de inhoud van het coalitieprogramma nog aanleiding geeft om de effecten en indicatoren bij te stellen. Dit heeft geleid tot de toevoeging van een aantal indicatoren.

2. Frequentie van meten: Met de indicatoren moet gedurende de collegeperiode gevolgd kunnen worden of de beoogde doelen gerealiseerd worden en op basis van de metingen moet tijdig bijgestuurd kunnen worden.

Dit kan het beste indien iedere indicator jaarlijks worden geactualiseerd.

Vanuit dit criterium moet voor indicatoren de minimale voorwaarde gelden dat deze om het jaar gemeten moeten worden. Aan het begin van de collegeperiode als 0 meting, halverwege de collegeperiode als bijsturingmoment en op het einde van de collegeperiode.

Voor deze collegeperiode zou dat betekenen : (eind)2009, eind(2011) en eind(2013).

De keuze voor 2009 als 0-meting beperkt wel de mogelijkheid om andere indicatoren te kiezen waarvoor andere dan de beschikbare enquêteresultaten nodig zijn. Voor een beperkt aantal indicatoren zou daarom 2010 als 0 meting toegestaan moeten worden.

3. Beïnvloedbaar: Het college moet in voldoende mate de ontwikkeling van de kunnen beïnvloeden (binnen de termijn van een collegeperiode).

De effecten moeten worden benoemd in termen die een redelijk directe relatie hebben met de werkzaamheden van de gemeente en daarmee ook meer beïnvloedbaar zijn door de inspanningen en resultaten van de gemeente.

Als effecten in meer algemene, minder beïnvloedbare, termen worden beschreven dan heeft het handelen van de gemeente er maar een beperkte invloed op. Voor dit soort effecten kan het college nooit echt verantwoordelijkheid dragen.

De meer strategische effecten die slechts beperkt beïnvloedbaar zijn, maar wel relevant om te volgen, hebben een betere plaats in de nota "*hoe staat Helmond ervoor*".

4. Een beperkt aantal indicatoren

Te veel indicatoren vermindert het overzicht, maar de belangrijkste beleidsvelden, daar waar de gemeente veel inspanningen doet, moeten wel aan de orde komen.

Enkele voorbeelden van indicatoren die volgens deze benadering niet in de programmabegroting maar wel als maatschappelijke effect in “hoe staat Helmond ervoor” zouden komen om te laten zien hoe het in de stad gaat:

- huishoudens met een inkomen van 105% van het sociaal minimum {lage beïnvloedbaarheid, beschikbaarheid van de gegevens loopt achter}
- gezondheidsbeleving van Helmonders {lage beïnvloedbaarheid, 1x in de vier jaar gemeten}
- Jongeren in Helmond zijn gelukkig {lage beïnvloedbaarheid, weinig beleidsrelevant, 1x in de vier jaar gemeten}
- Aantal inwoners van Helmond {lage beïnvloedbaarheid}

Het proces om tot nieuwe indicatoren te komen

Reeds uitgevoerde stappen:

1. Het college heeft de criteria voor de indicatoren vastgesteld
2. Er is gecontroleerd of het huidige beleid voldoende is verwoord in de reeds bestaande indicatoren.
3. Er is bekeken welke indicatoren nog aangepast/toegevoegd moeten worden vanuit het coalitieakkoord.
4. Met de beleidsafdelingen is besproken welke aanpassingen nodig zijn om beter te voldoen aan de gestelde 3 criteria.
5. Het college heeft een eerste concept besproken dat aan het commissie MO&E kan worden voorgelegd (Dit is zoals reeds gezegd geen volledig uitgewerkt concept, maar biedt voldoende basis om de inbreng van de commissie te vragen)

Het voorstel zoals dat er nu ligt is zeker geen afgerond voorstel opgenomen. Deels komt dat omdat nog niet alle indicatoren volledig geoperationaliseerd zijn, maar dat ook de commissie MO&E nog zijn mening moet uitspreken.

Het aantal indicatoren per programma verschilt sterk. Dit komt enerzijds omdat sommige programma's een veel groter scala aan beleidsvelden bevat en anderzijds omdat sommige programma's vooral investeringen bevatten waarvan het effect pas op langere termijn zichtbaar is.

Uit de analyse blijkt er een duidelijke spanning zit tussen relevantie en beïnvloedbaarheid. Anders gezegd zien we vaak dat maatschappelijke effecten, bijvoorbeeld het terugdringen van de werkloosheid, in de politiek heel relevant is, maar dat de beïnvloedbaarheid door het gemeentelijk beleid beperkt is. In ieder geval is het effect van een economische crisis veel groter. Overigens kan door de ontwikkelingen in Helmond te relateren aan de ontwikkelingen in de regio of vergelijkbare referentiesteden wel meer gezegd worden over het effect van het gemeentelijk beleid.

Uit de analyse blijkt dat we in de meeste gevallen wel relevante effecten te pakken, maar regelmatig op een weinig beïnvloedbaar niveau zitten. Het tactische niveau tussen gewenst maatschappelijk effect en de prestatie (wat doen we er voor) ontbreekt meestal. Dit hebben we getracht te repareren.

Bespreking voorlopige set indicatoren met Commissie MO&E

Aan de commissie MO&E wordt gevraagd of zij:

1. zich kan vinden in de door het college gestelde criteria.
2. Het concept een voldoende basis vindt voor verdere uitwerking door het college.
3. Welke specifieke aanpassingen of aanvullingen de commissie wil voorstellen.

Verdere stappen:

1. De adviezen van de commissie worden besproken in het college.
2. Een verdere uitwerking van de indicatoren.
3. Het vaststellen van effecten indicatoren en streefwaardes in het reguliere besluitvormingsproces van de begroting

Indicatoren programmabegroting

Leeswijzer

Hier onder volgt per programma een voorstel van de indicatoren die opgenomen kunnen worden. De tabellen zijn steeds op eenzelfde opgebouwd en zullen ook zo in de programmabegroting opgenomen worden:

1. In de linker kolom staat het beleidsveld/-doel wat wordt nagestreefd.
2. Daarna volgt voor dat beleidsveld/-doel 1 of meerdere indicatoren. Dan de jaartallen dat metingen plaatsvinden. Is een jaartal grijs gemarkeerd dan betekent dat in dit jaar geen meting plaats vindt. Dit heeft met name betrekking op die indicatoren waarvoor de gegevens via vragenlijsten worden verkregen (meting 2^e helft van betreffende jaar, resultaten beschikbaar 1^e kwartaal).
3. tot slot zijn voorbeelden van streefwaarden gegeven. Dit om te laten zien op welke wijze een gekozen indicator betekenis krijgt. Expliciet wil ik hier vermelden dat de streefwaarden puur als voorbeeld gegeven zijn en hierover geen terugkoppeling heeft plaatsgevonden met B&W, mede omdat de besluiten rond de bezuiniging van invloed zijn op de streefwaarden die gesteld worden. De discussie tijdens de commissievergadering MO&E richt zicht dan ook alleen op de keuze van de indicatoren
4. Onder de tabel staan indien van toepassing maatschappelijke effecten benoemd die niet langer in de programmabegroting terug komen maar wel in “*Hoe staat Helmond er voor*”.

Bij het beoordelen van de indicatoren is het belangrijk voor ogen te houden welke plek deze hebben. Met de indicatoren wordt de vraag beantwoord: “Wat willen we bereiken?” Daarnaast wordt in de programmabegroting per programma antwoord gegeven op de vraag “wat gaan we er voor doen?” en “wat mag het kosten”. Onder “wat gaan we er voor doen” worden concrete prestaties en (project)resultaten benoemd.

PROGRAMMA 1: VEILIGHEID EN HANDHAVING

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
veilig in huis	aantal aangiften m.b.t. inbraken							B ≤ x aantal
	aantal meldingen m.b.t. huiselijk geweld (herhalings-meldingen)							IJ ≤ x aantal
veilige buurt	meldingen bij politie van verschillende vormen van overlast							V ≤ x aantal
	mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt in Helmond							% Helmond lager dan referentiesteden/ Brabant-Zuidoost
	mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt in Brabant-Zuidoost/referentiesteden							O
	plaats AD-misdaadmonitor							O ≥ plaats x
veilige stad	minder jarigen licht criminelen/First offenders/harde kern jongeren per 1.000 jongeren – Helmond							R % Helmond lager dan referentiesteden/ G32
	Minder jarigen licht criminelen/First offenders/harde kern jongeren per 1.000 jongeren – referentiesteden/G32							B
	aangifte winkel diefstal in Helmondse Centrum							E ≤ x aantal
	veiligheidsgevoel burgers in Centrum	nog in ontwikkeling						E
veilige bedrijvigheid	aangifte bedrijfsinbraak in Helmondse Centrum							E ≤ x aantal
	aangifte bedrijfsinbraak op bedrijventerrein							E ≤ x aantal
	aangifte winkeldiefstal in Helmondse Centrum							L in 2014 is het aantal ≤ x
	oordeel ondernemers over veiligheid	nog in ontwikkeling						L
brandweezorg	% van de spoedeisende ritten waarbij de normtijd wordt gehaald							D 95% van de ritten
ambulancezorg	% van de spoedeisende ritten waarbij de normtijd wordt gehaald							x% van de ritten

PROGRAMMA 2: WERK EN INKOMEN

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
re-integratie	aantal stappen op participatieladder	nog in ontwikkeling						
bijstand	% bijstandsgerechtigden t.o.v. de beroepsbevolking							
	ontwikkeling in aantal bijstandsuitkeringen per jaar Helmond							
	ontwikkeling in aantal bijstandsgerechtigden per jaar Brabant-Zuidoost // referentiesteden							ontwikkelingen in Helmond niet slechter dan gemiddeld in Brabant-Zuidoost // referentiesteden
werkloosheid	% jeugdwerklozen t.o.v. de beroepsbevolking							
	% werklozen t.o.v. de beroepsbevolking							
	ontwikkeling in aantal jeugdwerklozen per jaar Helmond							
	ontwikkeling in aantal jeugdwerklozen per jaar Brabant-Zuidoost // referentiesteden							ontwikkelingen in Helmond niet slechter dan gemiddeld in Brabant-Zuidoost // referentiesteden
	ontwikkeling in aantal werklozen per jaar Helmond							
	ontwikkeling in aantal werklozen per jaar Brabant-Zuidoost // referentiesteden							
inkomens-ondersteuning	% van degenen die terecht beroep doet op schuldhulpverlening heeft binnen 4 weken 1 ^e intakegesprek							x%
	% van degenen die terecht beroep doet op schuldhulpverlening heeft binnen 4 weken na intake passende hulp							x%

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ % particuliere huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum
- ☐ schatting aantal kinderen en jongeren in een gezin met een beperkt inkomen

PROGRAMMA 3: Maatschappelijke dienstverlening, zorg en integratie

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
mantelzorg en vrijwilligerswerk	% inwoners van 18 jaar en ouder dat vrijwilligerswerk verricht							
	% inwoners van 18 jaar en ouder dat mantelzorg verricht							?
	% mantelzorgers dat problemen ervaart							?
	% verplichte en vrijwillige inburgeraars dat slaagt voor inburgeringsexamen							> x% (evt. een streven in 2014)
inburgering	Mate waarin Helmonders belemmeringen in het dagelijks leven ervaren							> x% (evt. een streven in 2014)
Zelfstandig functioneren	% ouderen en gehandicapten dat zich goed kan redden in de woonsituatie							> x% (evt. een streven in 2014)
	% mensen dat gebruik maakt van individuele en collectieve Wmo-voorzieningen							< x% (evt. een streven in 2014)
Minder beroep zorg	% mensen met beperkingen dat de weg naar voorzieningen weet te vinden							> x% (evt. een streven in 2014)
vangnet	aantal dak- en thuislozen met trajectplan afgezet tegen totaal aantal dak- en thuislozen							In 2014 x%

PROGRAMMA 4: Jongeren en onderwijs

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	B J V O O R B E E L D	streven
gezondheid	% jeugdigen (0-19 jarigen) dat bereikt wordt door JeugdGezondheidsZorg								x%
terugdringen alcohol gebruik	alcoholgebruik onder jongeren onder 16 jaar								in 2014 x% jonger 16 jaar dat nooit alcohol lager dan in 2010
terugdringen overgewicht	% kinderen / jongeren met overgewicht dat deelneemt aan programma								x aantal
startkwalificatie	% jongeren 18 tot en met 22 en van 23 jaar dat een startkwalificatie heeft								In 2014 % hoger dan in 2010
terugdringen schooluitval	aantal jongeren van 15-22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie								x% in 2014
	% jongeren van 15-22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie								
een goede start op de basisschool	% kinderen (3 jarigen) dat deel neemt aan VVE-onderwijs/ % doelgroep leerlingen dat deelneemt aan VVE								in 2014 % hoger dan in 2010
ondersteuning	% mensen dat weet waar hij terecht moet voor opvoedkundige vragen								x%
zwaardere jeugdzorg	% kinderen dat gebruik maakt van zwaardere hulpverlening (op dit moment Bureau jeugdzorg)								in 2014 % lager dan in 2010
onderwijs-huisvesting	leerlingen zijn gehuisvest volgens de normen van de Verordening onderwijshuisvesting gemeente Helmond								X%

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ Wat is de mening van ouders/opvoeders over de gezondheid van kinderen?
- ☐ Hoe beleven jongeren (12-18 jaar) hun eigen gezondheid?
- ☐ % kinderen en jongeren met overgewicht
- ☐ Hoe gelukkig zijn kinderen (0-11 jaar) en jongeren (12-18 jaar)

PROGRAMMA 5: Cultuur

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	B J V O O R B E E L D	streven
cultureel actief	bezoekersaantallen diverse culturele instellingen, Speelhuis, gemeentemuseum, Lakei, Filmhuis								ondanks bezuinigingen constant houden
	Deelname aan amateurkunst (van fanfare tot koor)								indien mogelijk i.r.t. ontwikkeling t.o.v. Brabants gemiddelde
	aantal leden gesubsidieerde verenigingen								toename in 2014
	aantal deelnemers kunstkwartier								toename in 2014
	Helmondse leden openbare bibliotheek + gem. aantal geleende boeken, dvd's, cd's								ondanks bezuinigingen constant houden
evenementen	Oordeel inwoners over de kwaliteit, variëteit en aantal evenementen								ondanks bezuinigingen constant houden

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ gemiddeld rapportcijfer op de vraag hoe inwoners van Helmond het culturele klimaat van Helmond beoordelen
- ☐ tevredenheid met het aantal, de kwaliteit en variatie aan culturele voorzieningen

PROGRAMMA 6: Sport

DEELS FACILITAIR PROGRAMMA, AMBITIES LIGGEN DEELS IN HET REALISEREN VAN EEN AANTAL VOORZIENINGEN.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	B I J V O R B E E L D	streven
sporten	aantal jeugdleden gesubsidieerde sportverenigingen								stijging t.o.v. 2009
	aantal gehandicapte leden gesubsidieerde sportverenigingen								stijging t.o.v. 2009
	iets met combinatiefunctionarissen/betere bezettingsgraad gem. sportaccommodaties/multigebruik	Indicator nog ontwikkelen							
vrije tijd	% van de inwoners (18 jaar en ouder) dat (zeer) tevreden is over het aantal, de kwaliteit en de variatie in vrijetijdsvoorzieningen								x%

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ % van de Helmonders dat aangeeft aan de beweegnorm te voldoen
- ☐ % van de Helmondse kinderen tussen 6 tot 18 jaar dat volgens zijn ouders sport (naast gymles op school)

PROGRAMMA 7: Economisch beleid en werkgelegenheid

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	B I J V O R B E E L D	streven
vestigingsklimaat	relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Helmond								ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost
	relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Brabant-Zuidoost								positieve waardering behouden
ondernemersklimaat	oordeel ondernemersklimaat in Helmond								ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in Brabant-Zuidoost
	relatieve ontwikkeling in het aantal arbeidsplaatsen per jaar in Helmond en in ZO-Brabant								ontwikkeling Helmond gelijk of beter dan in referentiesteden
	relatieve ontwikkeling in het aantal arbeidsplaatsen per jaar in Brabant-Zuidoost								stijging t.o.v. 2009
	aantal arbeidsplaatsen t.o.v. aantal inwoners Helmond								
	aantal arbeidsplaatsen t.o.v. aantal inwoners referentiesteden								
Versterken speerpuntsectoren: food- en automotive	aantal bedrijven en arbeidsplaatsen in de food- en automotivesector								

PROGRAMMA 8: Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting

DEELS EEN INVESTERINGSPROGRAMMA MET PROJECTEN DIE PAS OP LAGERE TERMIJN VRUCHTEN GAAT AFWERPEN.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
groei	aantal netto opgeleverde woningen							gemiddeld x woningen per jaar
woningmarkt	iets met betrekking tot leegstand (bestaand of nieuwbouw en duur)	indicator nog te ontwikkelen						% rond frictieleegstand
	duur dat woningen te koop staan	indicator nog te ontwikkelen						
	verhouding huur-koop							x% koop
	nog iets over specifieke doelgroepen, starters / senioren, bijv. % nieuwbouw voor spec. doelgroep of % gerealiseerde goedkope woningbouw	indicator nog te ontwikkelen						
	aantal verleende startersleningen							gem. x per jaar
natuurontwikkeling natuur	realisatie ecologische verbindingzone (Goorloop, Groene Peelvallei)	indicator nog te ontwikkelen						x% gerealiseerd
	% gerealiseerd t.o.v. van de voorgenomen plannen maat bedenken om de voortgang voor de ontwikkelingen in de groene hoofdstructuur te kunnen bepalen.							% = in 2014 gerealiseerd

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ Ontwikkeling in aantal inwoners
- ☐ Gecombineerde score op basis van de mening van inwoners over de aanwezigheid van groei in en rond de stad en Helmond als groene stad

PROGRAMMA 9: Stedelijke vernieuwing

DEELS EEN INVESTERINGSPROGRAMMA MET PROJECTEN ZOALS CENTRUMONTWIKKELING, DIE PAS OP LAGERE TERMIJN VRUCHTEN GAAT AFWERPEN.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
woonklimaat	het oordeel van inwoners over hun woonomgeving: het aantal wijken met een rapportcijfer van minimaal 7 voor de woonomgeving							2014 alle wijken scoren minimaal 7
aantrekkelijkheid centrum	oordeel inwoners Helmond over centrum							Rapportcijfer $\geq$ x
	bezettingsgraad winkels in Centrum							x% / indien mogelijk referentie andere centrumsteden
	% gerealiseerd t.o.v. van de voorgenomen plannen maat bedenken om de voortgang voor de ontwikkelingen in de groene hoofdstructuur te kunnen bepalen.							% = in 2014 gerealiseerd

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ Leefbaarometer score van Vrom
- ☐ Gemiddelde verblijfsduur van bezoekers aan het centrum uit Helmond en van daar buiten
- ☐ Bezoekersfrequentie van bezoekers aan het Centrum uit Helmond en van daar buiten

PROGRAMMA 10: verkeer en mobiliteit

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
verkeers- veiligheid	aantal van blackspots							minder blackspots dan in 2009
verkeersstromen	verdeling van de verkeersstromen - mobiliteiten	indicator nog niet bekend						nog onduidelijkheid over bron
	De reistijd op de verschillende belangrijkste ontsluitingswegen							handhaven/verbeteren
Parkeren	aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met het aantal parkeerplaatsen in de buurt							x%
	samengestelde score op basis van tevredenheid met parkeermogelijkheden van auto							x
	Bezettingsgraad parkeergarages centrum							x

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ Indicatoren uit de fietsbalans-score
- ☐ Tevredenheid fietsen in Helmond
- ☐ Tevredenheid met OV
- ☐ Aandeel mensen dat vindt dat parkeeroverlast in de buurt vaak voorkomt

PROGRAMMA 11: De openbare ruimte en natuurbescherming

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
onderhoud	Tevredenheid inwoners over onderhoud van openbare ruimte (straten, trottoirs, paden en pleinen in de buurt)							Ondanks bezuinigingen constant houden
	Aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van openbare ruimte (groen en waterpartijen) in de buurt.							Ondanks bezuinigingen constant houden
	mate van verloedering per wijk o.b.v. rommel op straat, hondenpoep op straat, vernieling van bushokjes, bekladding van muren en/of gebouwen (hoe hoger hoe slechter 1 minimale score 10 maximaal)							Ondanks bezuinigingen constant houden
	Kwaliteit van de openbare – IBOR wijkscouw/voldoen aan vastgestelde beeldkwaliteitsniveau							Ondanks bezuinigingen constant houden

Maatschappelijke effecten in *Hoe staat Helmond er voor?*

- ☐ Aandeel mensen dat vindt dat parkeeroverlast in de buurt vaak voorkomt

PROGRAMMA 12: Milieu

OP DIT MOMENT WORDT DE MILIEUVISIE GESCHREVEN. HIERIN MOET HET BELEID VOOR DE KOMENDE TIJD BEPAALD WORDEN. VANDAAR DAT VOOR EEN AANTAL BELEIDSVELDEN OP DIT MOMENT NOG GEEN INDICATOR KAN WORDEN VASTGESTELD.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
Bodem	% aangepakte locaties t.o.v. totaal aantal locaties met label ernst en spoed (periode 2010-2015)							% aangepakt
Geluid	100 procent van de werkvoorraad geluidsanering (weg- en railverkeer) is gerealiseerd in 2020.							% gerealiseerd in 2014
Lucht	indicator laten afhandelen van nieuwe milieuvisie en milieumonitor	indicator nog ontwikkelen						
Klimaat en energie	indicator laten afhandelen van nieuwe milieuvisie en milieumonitor	indicator nog ontwikkelen						
Duurzaamheid	indicator laten afhandelen van nieuwe milieuvisie en milieumonitor	indicator nog ontwikkelen						
Afval	kilo's huishoudelijk restafval per inwoners							minder kilo in 2014
	% afval dat gescheiden wordt ingezameld							x%

PROGRAMMA 13: Bestuur en organisatie

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	streven
draagvlak beleid	op basis van een vijftal stellingen wordt het draagvlak bij de bevolking voor het beleid van de gemeente in beeld gebracht							meer mensen draagvlak
	de relatie tussen burgers en gemeente, gemeten met enquêtevragen: Mate waarin gemeentebestuur luistert naar problemen van burgers, ze betreft bij belangrijke ontwikkelingen en inspraak geeft bij belangrijke plannen							% is gestegen
burgers actief betrokken	aandeel burgers dat actief is geweest om de buurt te verbeteren							% is gestegen
administratieve lasten	op basis van een viertal stellingen is het oordeel van de inwoners over de gemeentelijke regelgeving en de handhaving daarvan in beeld gebracht							oordeel handhaven
informatie-voorziening	op basis van een viertal stellingen is het oordeel van de inwoners over de gemeentelijke informatievoorziening in beeld gebracht							oordeel handhaven
kwaliteit dienstverlening	op basis van een 14-tal stellingen over bereikbaarheid, informatie, tijdigheid, kosten e.d. is een totaal oordeel berekend							oordeel handhaven